

Bezoekadres:
Gemeente Gouda
Burgemeester Jamesplein 1
2803 PG GOUDA

Postadres:
Gemeente Gouda
ter attentie van NSDMH
postbus 1086
2800 BB GOUDA

e-mail: nsdmh@gouda.nl
web: www.nsdmh.nl

memo

aan Gecontracteerde gezinshuizen/aanbieders gecontracteerd voor de dienst Gezinshuizen
onderwerp Kwaliteitskader regio Midden-Holland

van Contractmanagementteam Jeugd en Opvoedhulp
datum 1 mei 2020

Introductie

Donderdag 14 november 2019 heeft de regio het concept kwaliteitskader gepresenteerd aan gecontracteerde gezinshuizen en aan aanbieders gecontracteerd voor de dienst Gezinshuizen. Het kwaliteitskader is een invulling van artikel 38 lid 2 van de Deelovereenkomst Jeugdhulp en tevens een regionale verdieping op de van toepassing verklaarde, landelijke kwaliteitscriteria Gezinshuizen.

Doel van de sessie van 14 november was om feedback op te halen bij de gecontracteerde partijen, voordat het kwaliteitskader onderdeel wordt gemaakt van het contract. De feedback die de regio heeft gekregen is zorgvuldig overwogen en al dan niet opgenomen in het definitieve kader. Dit memo is bedoeld om de gecontracteerde partijen te informeren over het definitieve kader.

Kwaliteitskader Gezinshuizen regio Midden-Holland

Definitie: Gezinshuizen zijn kleinschalige woonvormen met begeleiding waar één of meerdere jeugdigen (meestal 3 tot 6) tussen de 0 en 24 jaar opgenomen worden in het eigen gezin van gezinshuisouders (bron: Bijlage 2B Diensten Wmo – Jeugd 2018-2020).

De algemene regionale kwaliteitseisen daarbij zijn:

- Het gezinshuis opereert onder de vlag van een zorgaanbieder en/of een franchiseorganisatie, zoals Gezinshuis.com.
- Een gezinshuis heeft maximaal 6 plaatsen. Hierbij gaat de regio ervan uit dat het gezinshuis samen met de gedragswetenschapper, zorgaanbieder en/of een franchiseorganisatie vaststelt welk aantal plaatsen voor het specifieke gezinshuis wenselijk is.
- Ten minste één van de gezinshuisouders is professioneel opvoeder, d.w.z. heeft de competenties en vaardigheden (door opleiding en ervaring) én ontvangt salaris uit het werk als gezinshuisouder. De gezinshuisouder voldoet aantoonbaar aan de in de kwaliteitscriteria omschreven competenties (zie bouwsteen “bekwame gezinshuisouder”). Gezien de vereiste competenties is het pas mogelijk om van ‘professioneel opvoeder’ te spreken na minimaal meerdere jaren van relevante werkervaring en/of ervaring als opvoeder.
- De gezinshuisouder van het hoofdhuis heeft altijd een beroepsregistratie (SKJ dan wel een relevante BIG registratie).
- De gezinshuisouders hebben HBO werk- en denkniveau. In het geval van een MBO (niv 4)-geschoolde gezinshuisouder in een aanleunwoning (een apart woongedeelte tegen de hoofdwooning aan of op steenworp afstand)/2^e gezinshuis wordt altijd actief samengewerkt in ‘de driehoek’ met franchiseorganisatie en een zorgaanbieder en/of het hoofdhuis. Het gezinshuis is ervoor verantwoordelijk dat er altijd aantoonbaar conform de “norm voor de verantwoorde

werktoebedeling” wordt gewerkt. Dit kan consequenties hebben voor de samenstelling van de jongeren in de aanleun/2^e huis zonder SKJ-geregistreeerde.

- Toepassing van de norm van de verantwoorde werktoebedeling is in ontwikkeling. Als dat tot een in de sector breder gedeelde inschatting leidt dat SKJ altijd noodzakelijk is voor alle gezinshuisouders, dan kunnen er geen rechten ontleend worden aan bepalingen in dit kader die wel ruimte laat voor niet-geregistreeerden.
- Het gezinshuis heeft een samenwerking met een gedragswetenschapper en (in principe) minimaal één pedagogisch medewerker.

Zoals eerder beschreven is het maximale aantal plaatsen in een gezinshuis 6. Er kan in uitzonderingssituaties sprake zijn van redenen om uitbreiding toch toe te staan, we spreken dan van een gezinsgroep. T.a.v. deze eventuele uitbreiding van het aantal plaatsen hanteert de regio de volgende kwaliteitseisen:

- Het totaal aantal kinderen is niet groter dan 8, daarbij inbegrepen het aantal inwonende eigen kinderen jonger dan 18 jaar.
- Bij een aanleunwoning kan er bij zowel het hoofdhuis als de aanleunwoning niet worden uitgebreid naar meer dan 6 kinderen (voor aanleunwoning zie ook het kopje “De regionale kwaliteitseisen bij het openen van een nieuw gezinshuis (nevenvestiging of aanleunwoning)). Uitbreiding tot 8 kinderen is mogelijk, mits het totaal aantal kinderen in het hoofdhuis en de aanleunwoning samen de 12 niet te boven gaat.
- Bij uitbreiding van het aantal plaatsen wordt het contractmanagementteam om toestemming gevraagd middels een uitbreidingsplan. Dit uitbreidingsplan is ook afgestemd en expliciet akkoord bevonden door de gedragswetenschapper, zorgaanbieder en/of franchiseorganisatie.
- In het uitbreidingsplan is ten minste opgenomen hoe de kwaliteit en veiligheid wordt gewaarborgd voor alle kinderen, dus ook voor de eigen inwonende kinderen. Leidraad voor dit plan is het Need-Responsivity-model (bijlage 1 Kwaliteitscriteria Gezinshuizen).
- Bij uitbreiding wordt ook de 2^e gezinshuisouder en/of (extra) medewerkers in het multidisciplinair team actief werkzaam in het gezinshuis.
- Het contractmanagement zal bij een uitbreidingsverzoek het onderstaande toetsingskader hanteren.

Toetsingskader bij uitbreiding van het aantal plaatsen (niet limitatief):

- Werkervaring van de gezinshuisouders is passend bij de uitbreiding;
- De beschikbare capaciteit van het personeel (inclusief de gedragswetenschapper) en de omvang en opbouw van het multidisciplinaire team is passend bij de uitbreiding;
- De maatregelen en afspraken rondom kwaliteit en veiligheid zijn passend bij de uitbreiding.

Het contractmanagementteam (CMT) geeft wel/niet akkoord op het uitbreidingsplan. Het CMT laat zich daarbij desgewenst adviseren door een zorgbemiddelaar en/of een onafhankelijk expert.

Aanbieders die al een gezinsgroep hebben met een aantal van 8 plaatsen, behoeven geen uitbreidingsplan aan te leveren. Wel zal de omvang van het aantal plaatsen worden besproken tijdens contractmanagementgesprekken. Indien er zorgen zijn over de kwaliteit/veiligheid* zullen er met het gezinshuis afspraken rondom verbetering worden gemaakt. Indien er geen verbetering optreedt, kan dit leiden tot een stop op plaatsingen en/of een afbouw van het aantal plaatsen. Indien één van de inwonende eigen kinderen uitstroomt en/of meerderjarig wordt, mag die plek niet worden opgevuld door een gezinshuisplaatsing (behalve als het totaal aantal kinderen onder de 8 uit komt).

* hierbij wordt getoetst aan de landelijke kwaliteitscriteria, de kwaliteitscriteria van de zorgaanbieder/franchiseorganisatie (voor aanbieders die onder hun vlag opereren) en het regionale kwaliteitskader.

De regionale kwaliteitseisen bij het openen van een nieuw gezinshuis (nevenvestiging of aanleunwoning):

- Zorgaanbieders melden een nieuw gezinshuis, wanneer het gevestigd is op grondgebied van de regio Midden-Holland.
- Als gezinshuisouders het plan hebben om onder hun vlag een nevenvestiging/aanleunwoning te openen, wordt het contractmanagementteam om toestemming gevraagd.

- Een extra gezinshuis in deze constructie heeft in principe* niet meer dan 4 plaatsen, Het maximum is gesteld op 6 plaatsen, waarbij er geen mogelijkheid is om uit te breiden naar 8 plaatsen.
- Kinderen die in een nevenvestiging wonen hebben in principe* een leeftijd tussen de 12 en 24 jaar (onderliggende principes: geen jonge kinderen of kinderen in faseovergangen).
- Er is een eigen gemeenschappelijke ruimte, los van het hoofdhuis, aanwezig.
- Het huis kent tenminste één eigen vaste gezinshuisouder en er is sprake van volledig gezinsleven.
- Rndom beroepsregistratie en werk- en denkniveau gelden dezelfde bepalingen als bij het kopje met “algemene regionale kwaliteitseisen”.
- Het gezinshuis staat onder supervisie van het hoofdhuis en er wordt samengewerkt binnen een multidisciplinair team met minimaal één gedragswetenschapper..

(*) Bij afwijken van het principe geldt noodzaak overeenstemming met de gedragswetenschapper, zorgaanbieder en/of een franchiseorganisatie.

De regionale kwaliteitseisen t.a.v. aanvullende zorg die nodig is voor gezinshuiskinderen:

- Gezinshuis is een compleet product, dus aanvullende diensten zijn in principe niet aan de orde. Er zijn echter in enkele situaties uitzonderingen denkbaar als de extra benodigde inzet van buitengewone orde is.
- Er worden in dat geval geen aanvullende diensten toegewezen die door gezinshuisouders zelf worden geleverd. Het gezinshuis biedt zoveel als mogelijk een normale gezinssituatie, waarbij de gezinshuisouder primair opvoeding en verzorging geeft. Bovendien is de kleinschaligheid bij een gezinshuis belangrijk. Het opstarten van bijvoorbeeld een dagbesteding elders op het erf is niet toegestaan.
- Het principe is dat aanvullende diensten worden geleverd door externe aanbieders of hulpverleners. Als er dringende noodzaak is dat aanvullende zorg toch door de betrokken gedragswetenschapper of pedagogisch medewerker wordt geleverd, wordt dit overlegd met de lokale toegang van de betreffende gemeente, waarbij geldt dat de gemeente het definitieve besluit neemt. Bij plaatsingen vanuit crisissituaties kunnen voor maximaal 4 weken aanvullende diensten worden bepaald door de GI.

Onderbouwing ‘gezinsgerichte leefgroep’

- De in het NSDMH samenwerkende gemeenten, verder “de Regio”, achten gezamenlijk opvang in een woonvorm met meer dan 8 geplaatste/eigen kinderen (ook hoofdwooning + aanleunwooning) en jongeren niet een gezinshuis of gezinsgroep maar een “gezinsgerichte leefgroep”. Vanuit het Expertiseteam Complexe Zorg Midden-Holland, een van de gezinshuizen en de gedragswetenschapper van meerdere gezinshuizen is het signaal gekomen dat het voor een bepaalde doelgroep wenselijk is om in een “gezinsgerichte leefgroep” te verblijven. Een leefgroep is groter dan een regulier gezinshuis waardoor er een relatief minder groot emotioneel appel wordt gedaan op de jongeren met als gevolg dat het gevoel van veiligheid wordt vergroot.
- De Regio hanteert als gezamenlijk beleid dat kinderen die uit huis worden geplaatst worden opgevangen in een pleeggezin of een gezinshuis. Voor een kleine groep kinderen zou een gezinsgerichte leefgroep echter toch passend kunnen zijn, wanneer het gezien de problematiek van het kind wenselijk is dat er een niet te groot emotioneel/rationeel appel op ze wordt gedaan.
- Om dit te onderzoeken biedt de Regio aanbieders de eenmalige mogelijkheid om vóór 1 september 2020 een inhoudelijke onderbouwing aan te leveren waarom de omvang voor de doelgroep die zij in huis hebben wel passend is. Daarbij moet een plan bijgevoegd zijn ten aanzien van de borging van kwaliteit en veiligheid van alle kinderen op de leefgroep. De regio zal deze mogelijkheid verder vorm (laten) geven in overleg met de relevante aanbieders, te denken valt daarbij aan monitoring, evaluatie en toetsingscriteria.
- De onderbouwing en het plan worden beoordeeld door het contractmanagementteam dat advies zal inwinnen bij de projectmanager van het Expertiseteam Complexe Zorg. Het

contractmanagementteam zal vervolgens de Regio adviseren ten aanzien van mogelijke aanpassing van de kwaliteitseisen inzake “gezinsgerichte leefgroepen”.